ECONOMICE-FINANCIARE

Condiţiunile esenţiale ale unei agriculturi rentabile

Una din preocupările permanente ale politicei economice românești este, desigur, organizarea agriculturii în vederea asigurării unui randament optim, cantitativ și calitativ, menit să ridice traiul țăranului și, odată ridicat, să-l menție, dacă se poate, egal, fără fluctuațiuni. Pentru atingerea acestui țel sunt necesare mai multe condițiuni pe care ne îngăduim a le înșira mai jos:

1. *Fixarea unor prețuri minimale* pentru vânzarea produselor agricole pe piețele interne și creiarea unui fond de susținere cu prime la export, pentru surplusul care nu ar fi utilizat în consumul intern, în cazul când prețurile internaționale ar mai fi libere de convenție și inferioare celor interne. Numai în acest fel s'ar putea da putință agricultorului să-și alcătuiască un buget stabil, întemeiat pe date certe și eliminând orice alte influențe, afară de cele climatice.

Fondul primelor la export s'ar putea alimenta printr'o diferență de preț realizată între ceeace primește agricultorul și ceeace ar plăti în plus morarii, angrosiștii măcelari, etc. drept contribuție specială la fondul primelor, cât și din taxele vamale la export, colectate în anii când prețurile la export ar fi superioare celor interne.

Rezultatele acestei stabilizări a prețurilor ar fi: a) mărirea producției la hectar, agricultorul fiind îndemnat la un efort suplimentar prin siguranța realizării unui beneficiu proporțional cu munca sa; b) alcătuirea unui standard minimal de viață calculat pe baza prețurilor agricole fixe și, deci, putința aprecierii unui salariu minimal pentru funcționari; c) eliminarea speculei, intermediarii neputând beneficia decât de o margine de câștig determinată.

2. *Credite ieftine cu formalități simple și la îndemâna micilor plugari.* Acest deziderat, soluționat de atâtea ori în mod parțial și incomplect prin creiarea de bănci populare și instituții cooperatiste de credit, s'a soldat în ultimă instanță cu conversiunea datoriilor.

Totuși experiența nefericită a trecutului nu micșorează întru nimic însemnătatea problemei. Creditul țărănesc, ieftin și simplu, rămâne o condiție fundamentală a unei organizări raționale agricole. Contopirea tuturor actualelor instituții, într'un singur Credit Agricol, cu sucursale și agenții în capitalele de județ și în comune, va da posibilitatea înzestrării unui singur organism cu mijloace puternice și recuperabile în termen lung. Forma juridică ar fi cooperativa, obligând pe împrumutat să posede o cotă parte de capital proporțională cu suma împrumutată. Dreptul la împrumut se va calcula în raport cu întinderea proprietății și calitatea gospodăriei. Dobânda va trebui menținută la 4%, comprimând la minimum cheltuielile complimentare. Pentru cei cari nu plătesc la termen, încasările s'ar putea face prin agențiile fiscale. In cazul împrumuturilor pe termen mai lung de un an, se va putea lua și o inscripție ipotecară asupra fondului. In fine, Creditul unic va face și oficiu de a înlesni circulația bunurilor agricole, care ar urma să se cumpere la prețuri fixe după regiuni, făcând așa fel ca să dispară plus-valuta pământului și să se revândă la același preț, pe credit cu termen lung și dobândă de 3% agricultorilor destoinici.

3. *Lotul tip circulatoriu.* Lotul tip ar putea varia în țara noastră dela 2—20 ha. după calitatea terenului și așezarea lui.

Caracteristica principală a lotului este indivizibilitatea lui, sprijinindu-se această obligațiune prin înlesnirea de credite apte să dea putință lotului să rămână în mâinile celor mai pricepuți.

Procesul de acumulare al loturilor țărănești până la 50 ha., a fost una din marile greșeli ale legislației agricole din trecut. Fiecare asemenea proprietate mijlocie (50 ha.) nu se poate înjgheba decât prin deposedarea și pauperizarea a cel puțin 10 capi de familie, adică a minimum 70—80 de suflete. Creiarea unei burghezii sătești este absolut necesară, dar ea nu trebue să se facă prin proletarizarea unei păturî înzecit de numeroase, pentru că în acest caz valoarea de echilibru a burgheziei dispare și apare fenomenul antagonismului de clasă. Instărirea țăranului trebue să se facă înlăuntrul lotului său tip, muncit mai chibzuit, iar nu prin simpla însumare a mai multe loturi continuând a fi muncite prost.

Operațiunile de cumpărare și revindere ca pământurilor agricole efectuate de Creditul Agricol în vederea repartizării pământului după destoinicie, ar putea să se extindă și la propietățile mai mari, a căror circulație ar putea urma aceleași legi.

Acest grup de măsuri ar împiedica, pe deoparte, fărâmițarea proprietății rurale oprind pe de altă parte, concentrarea mai multor loturi în mâna aceluiaș.

4. *Loturi demonstrative.* Fiecare sat va trebui să aibă un lot demonstrativ, în suprafață de maximum 2 ori lotul tip. Lotul demonstrativ ar fi prevăzut cu întregul inventar și întreaga zestre necesară unei exploatări. Pe el se va clădi o locuință model, împreună cu toate atenansele corespunzătoare unei astfel de gospodării. Lotul va fi dat în folosința unui absolvent al școlilor de agricultură care va lucra sub controlul inginerului agronom al plășii respective. In grajdurile și cotețele acestui lot se vor întreține taurii și vierii de prăsilă.

Este bine înțeles că acest lot va beneficia și el de avantagiile de credit acordate agricultorilor, precum și de toate celelalte ajutorări făcute de Stat micului plugar. In acest fel lotul demonstrativ va trăi viața firească a statului și pilda sa va putea fi mai ușor urmată și adusă la îndeplinire.

Cele patru idei: Preț bun și stabil, Credit ieftin, Lot tip circulatoriu și Loturi demonstrative, înfățișate în aceste rânduri, au calitatea de a fi de o valoare practică indiscutabilă și nu prea greu de înfăptuit. Punerea lor în practică ar duce repede la prosperitatea țăranului și, corolar, la înviorarea vieței economice a țării noastre, atât de sdruncinată în ultima vreme. Un efort susținut, de câțiva ani, ar fi de ajuns ca să dea agriculturii noastre imboldul inițial fără de care orice inițiativă teoretică a statului se va lovi de inerție și indiferență.

General PAUL ZOTTA
Agricultor

Pentru proprietarii de bunuri rurale din Dobrogea de Sud

Ministerul agriculturii aduce la cunoștința proprietarilor cari posedă proprietăți rurale în Dobrogea de Sud și care se cuprind în prevederile art. 5 din acordul încheiat între statul român și cel bulgar, că a instituit o comisiune în scopul de a se examina, identifica și stabili drepturile de proprietate asupra acestor proprietăți.

Toți cei interesați trebue să depună acestei comisiuni până la 1 Decembrie 1940, copiile tuturor actelor de proprietate ce posedă (acte de cumpărare, hotărîri, verificări, planuri).

Această comisie funcționează la direcția economică agrară, etajul II, b-dul Carol I nr.26.

Actele se vor depune între orele 8—13.

Consfătuirea comercianților de coloniale

In cadrul programului de consfătuiri profesionale, eri seară s'a ținut la Camera de comerț și industrie consfătuirea comercianților de coloniale.

Ședința a fost prezidată de d. consilier P. Bolintineanu, care arată că în urma intervenției făcute de noua conducere a Camerei, vicepreședintele ei, d. Dumitru Ifrim, a fost numit ca delegat al Camerei de comerț, în instanța specială instituită pentru judecarea crimelor și delictelor de sabotaj economic.

D-sa mai arată că fixarea prețurilor maximale în viitor se va face numai după ce se va lua avizul ministerului coordonării, ceiace constitue un câștig pentru clasa comercianților.

In acelaș timp se va interveni pentru reducerea prețurilor macaroanelor de tip popular, diferența între prețul făinei și acela al macaroanelor, constituind astăzi un prea mare profit pentru fabricanți. Va trebui să se aibă în vedere la fixarea acestor prețuri, atât prețul de fabrică cât și prețul de engros și de detaliu.

Se propune formarea unei comisiuni restrânse din 3 comercianți cari să lucreze cu conducerea Camerei pentru aducerea la îndeplinire a justelor lor revendicări, punându-le la dispoziție o încăpere unde vor putea să se întrunească zilnic.

S'au luat măsuri ca în cursul acestei săptămâni, fiecare magazin românesc să afișeze vizibil în vitrină, o placardă cu inscripția: „MAGAZIN ROMANESC".

ŞTIRI

● **După informații culese dela ministerul agriculturii, cifra suprafețelor însămânțate cu grâu a ajuns la 2 milioane ha.**

Timpul e încă prielnic însămânțărilor.

Grâul semănat în bune condițiuni a răsărit și vegetează normal.

● **Criza de ouă este totală pe piețele Capitalei. Adevărul e că și înainte de supunerea lor regimului de prețuri maximalizate, sosirile erau neîndestulătoare față de cereri; de când însă li s'a fixat prețul maximal de 3½ lei la bucată la vânzarea cu amănuntul și 3 lei la angrosist, au dispărut cu totul din comerțul fățiș. Gospodinele izbutesc numai când și când și după multe temenele să-și procure câte 2—3 bucăți, pe sub mână, prin lăptărese, olteni și unii păsărari, ambulanți, la prețul de 6½ lei oul. Restaurantele, cofetăriile și unele plăcintării se aprovizionează pe sponci și cam la același preț dela vechii furnizori (fermieri, păsărari, angrosiști). Cofetăriile de categoria a II-a și plăcintăriile, puse în neputință de a se aproviziona au încetat de a mai prepara prăjituri.**

Până acum nu s'a luat nici o măsură serioasă pentru reducerea ouălor pe piață. Simpla confiscare a cantităților găsite la țăranii prinși că vând la prețuri superioase celor maximale, i-a determinat să nu mai apară cu ele în comerțul deschis. Unii nu mai vin de fel cu ouă la oraș, preferind să le mănânce în familie sau le vând intermediarilor pe loc, iar cei cari se încumetă să mai vie la oraș cu ouă le vând pe la case cunoscute, la cofetării, restaurante și la anumite popote, care oferă de 3 și de 4 ori prețul maximal de fiecare bucată.

E o lipsă greu simțită pentru toate gospodăriile, de aceea toată lumea așteaptă măsurile apte s'o remedieze.

● In Monitorul oficial de azi va apare decizia ministerului coordonării și statului major economic prin care se fixează prețul melassei.

După cum am anunțat, prețul a fost stabilit la 4.50 lei kg. melassă tip 48% cu o toleranță în plus sau în minus de 1%, loco-fabrică, încărcată în vagoane cisterne, exclusiv taxele și impozitele.

● *In baza recentului acord comercial și de plăți încheiat cu România, Turcia va importa 160.000 tone de produse petrolifere, în schimbul unei furnituri de bumbac brut de valoare echivalentă..*

● Ministerul agriculturii a fost autorizat să cumpere prin bună învoială, fără licitații, în limita creditului extraordinar de lei 10.000.000 semințe de: lucernă, trifoi, sparcetă, borceag, ghizdei, iarbă de sudan, sfeclă furajeră, etc., necesare însămânțărilor din primăvara anului 1941.

● **Am semnalat aci lipsa de senz a taxelor ce se pretind proprietarilor de tractoare, cu ocazia prezentării acestora la recensământul anual și care adăogându-se la celelalte poveri și neajunsuri de care suferă agricultura românească, vin în flagrantă contradicție cu acțiunea de motorizare a agriculturii noastre.**

Posesorii de tractoare sunt impuși într'adevăr la două rânduri de taxe cu prilejul recensământului anual: o taxă de verificare și altă taxă de înscriere de 600 lei, în vederea recensământului, potrivit art. 12 din legea... cărăușiei publice...

Ce legătură o fi având tractorul agricol cu serviciul de cărăușie publică, e greu de sesizat, afară dacă nu asimilăm ogorul cu șoseaua. Fapt e că taxa de cărăușie se percepe și aceasta printr'un abuz de interpretare, întrucât art. 12 din legea cărăușiei vorbește într'adevăr de taxarea „vehiculelor mecanice", dar înțelegând pe acelea care circulă pe drumuri și șosele publice și care au ca obiect transportul de mărfuri și persoane.

Făcându-ne, deci, ecoul doleanțelor agricultorilor și încredințați că servim cauza motoculturii, pentru care se depun atâtea sforțări, cerem organelor de resort să examineze acest caz de fiscalitate — și care, din cauza numărului redus de tractoare existente în țară nici nu contează ca sursă de venituri pentru stat — și, în consecință, să scutească agricultura de o sarcină în plus, cu totul nejustificată.

● *Din consfătuirile cu restauratorii, din cercetările întreprinse până acum și din documentările prezentate în comisia restaurantelor din ministerul coordonării, s'a ajuns la concluzia că regimul menuului fix va fi modificat. Odată cu această modificare se vor hotărî și alte măsuri care vor fi cunoscute la timp.*

● La ministerul coordonării au lucrat eri următoarele comisii: Comisia pastelor făinoase, comisia uleiurilor și comisia drojdiei comprimate.

● D. ing. agronom-șef cl. I, Aurel Câmpeanu, transferat din ministerul agriculturii se deleagă în calitate de director cu conducerea serviciului comercial al colonizărilor. In această calitate d-sa se însărcinează și cu administrarea bunurilor evreești trecute în patrimoniul statului; este autorizat să rezolve și semneze pentru și în numele d-lui ministru toate chestiunile ce cad în competența acelui serviciu.

● In ultima ședința a Comitetului bursei de efecte, acțiuni și schimb din București s'a hotărât, să se intervină pe lângă d-nii agenți oficiali, ca pe viitor, să se servească în timpul ședinței oficiale a bursei, în legăturile cu birourile lor, numai de funcționari de origină etnică românească.

Comitetul și-a exprimat dorința ca, pentru legătura între agenți și birou, utilizarea elevilor școalei de remizieri, este cea mai potrivită, dându-le acestora posibilitatea să se familiarizeze, cu un moment mai devreme, în practica operațiunilor de bursă și cu atmosfera specifică a sălii de operațiuni.

SCHIMBUL
pe ziua de 27 Noembrie

CURSUL DEVIZELOR ŞI AL MONETELOR EFECTIVE
I. DEVIZE LIBER CONVERTIBILE

Felul devizelor	Cumpărare		Vânzare	
	Fără primă	Cu 38 la sută plus 50 la sută = 107 la sută	Fără primă	Cu 38 la sută plus 50 la sută = 107 la sută
New-York	102.25	211.65	105.30	217.97
Zürich	23.70	49.06	24,40	50.51

(Deschiderea)

DEVIZE NECONVERTIBILE SAU IN CLEARING

	Zürich	Londra		Cumpărare	Vânzare
București	225	3.40	Drh.	0,99—1,60	1,——1,62
Berlin	175,20	—		1,21—2,—	1,22—2,02
New York	4,36	4,02½-03½	Din.	2,898	3,05
Londra	17,	—	Rmk.	40,50—49,—	41,50—50,003
Paris	9,85	—	Pgö	26,50	27,00
Milano	22,05	—	Mk. fin.	(cu 38%) 2,83	(38%) 2,90
Budapest	85,50	19,75	Ltq.	82,— — 92,—	92,—
Belgrad	10,	1,65	Esc,	(cu 38%) 5,24	(38%) 5,38
Zürich	—	17,60-70	L. st.	(cu 38%) 567,87	(38%) 584,91
Suedia	4,04	16,85-95	L. it.	9,50	9,50
Montreal	—	4,43-47			
Spania	—	37,70	Pst.	—	(38%) 19,32
B. Aires	40101	16,90—17,13	Fr. fr.	(cu 38%) 4,68	(38%) 4,77
			Leva	1,60	1,68
			K. s.	(cu 38% 33,67	(38%) 34,71
			Zlt.	—	19,—
			Fr. elv.	(cu 38% 32,78	(38% 33.40

CURSUL MONETELOR DE AUR

Un Napoleon (aur)=Lei 1.335.
Lira sterlină aur=Lei 1.684.
Cu menționarea că acestea sunt prețurile de cumpărare ale Băncii Naționale care de altfel este singurul cumpărător legalmente îndreptățit de monete aur.

BURSA
Bucureşti 27 Noembrie

TÂRGUL OFICIAL
(dela 11—12 dim.)

ACŢIUNI

Telefoane 905; I. R. D. P. 310, 320; Clădirea Românească 520, 525; Reșița 465, 460, 470, 460, 465, 470, 465, 455; Banca Românească 605, 610; Redevența 240, 230; Credit Minier 425, 430, 420; Mica 890, 900; Astra Română 790, 785, 780; S. T. B. 1150; Letea 930, 935.

EFECTE, SCRISURI, OBLIGAŢIUNI

Improprietărirea 49 1/2, 49 3/4, 49 7/8, 50; Inzestrare mari 72, 71 1/2; titluri mici 62, 61 1/2; Consolidată 32; Stabilizare 43 1/, 43; Desvoltare 41 3/4; Urbane București, em. nouă 56½, 56, 55 3/4; 10% 55 1/2; Refacerii 53; Unirii 53 1/2.

CURSURI INFORMATIVE

RENTE ANTEBELICE

Renta 4%	35—40
Renta 4½%	40—45
Renta 5%	45—50

RENTE POSTBELICE INTERNE

Renta 5% 1916 Național	53½—54½
Renta 5% 1919 Unirii	53½—54½
Renta 5% 1920 Refacere	52½—53½
Renta 5% 1920 deblocată	45—47
Renta 5% 1922 impropr.	49—50
Renta 5% perpetuă	47—48
Renta 5% 1933 reang.	53½—54½
Renta 4½% 1934 inzestr. (mari)	71½—72½
Renta 4½% 1934 inzestr. (mici)	62—63
Renta 3% 1935 consolid.	31½—32½
Bonuri 4½% 1939 impozite	38—40

RENTE POSTBELICE EXTERNE

Renta 7% emis. 1920 stab. ex cup	43—44
Rentă 7½% Emis. 1931 Desvolt.	41—42
Renta 4% Unif. acord Paris	280—300
Renta 5% Unif. acord Paris	320—340
Renta 4% Unif. acord. Berlin	100—110
Renta 4½% Unif. acord Berlin	180—210
Rentă 5% Unif. acord Berlin	120—140

SCRISURI FUNCIARE

Urbane Buc. 5% stamp. ex. cup.	30—31
Urbane Buc 5% em nouă ex. cup.	55½—56½
Urbane Buc. 10% stamp.	55½—56½
Urbane Iași 5% stamp.	17—18
Urbane Iași 10% stamp.	46—47
Urbane Iași 10% stamp.	42—45
Rurale 4%	50—52
Rurale nepreschimbate 5%	26½—27½
Rurale presc. 5%	57—58
Rurale 10%	57—58

OBLIGAŢIUNI

Județene 5%	70—74
Județene 4½%	61—63
Casa Rurală 5%	52—54
Comunale București 3½%	50—52
Comunale București 4%	55—58
Comunale București 5%	58—60
Locuințe eftine 5%	55—57

ACŢIUNI BANCARE

Banca Națională a României	5275
Banca de Credit Român	290
Banca Românească	610
Banca de Scont a României	280
Banca Comerțului Craiova	200
Banca of Roumania Ltd.	975
Banca Comercială Română	215
Banca com. ital. rom.	490
Banca Albina Sibiu	450
Banca Ilfov	500
Banca Agricolă	90
Banca Urbană	280

ACŢIUNI PETROLIFERE

Astra Română ex. cup.	780
Concordia	415
Credit Minier	420
I. R. D. P.	320
Petrolul Românesc ex cup	800
Petrol Blok	410
Prahova Petrol	270
Redevența	230
Steaua Română	430

ACŢIUNI ASIGURARI

Dacia România	4000
Generala	1250
Națională	300
Agricola Fonciera	325
Steaua Română	620
Franco-Română	700
Asigurarea Română	1000

DIFERITE SOCIETĂŢI

Carpatine	700
Clădirea Românească	525
Casa Rurală	400
Cartea Românească	620
Credit Carbonifer	500
Credit Industrial	650
Credit pt. Intrepr. electrice	500
Govora Călimănești	160
Letea	935
Locuințe Eftine	250
Marile Hoteluri	140
Mica	900
Reșița	455
S. R. D.	1345
Telefoane	905
S. R. D.	1150

Piaţa peştelui la Constanţa

26 Noembrie

Azi dimineață a sosit pe piața locală, și s'a vândut prin licitație la Pescăriile Statului, cantitatea de 3300 kgr., pește cu următoarele prețuri:

Păstrugă, 39—123 lei kgr.; șalău, 69—73 lei; știucă, 44—50 lei; ciortan, 40—46 lei; ciortocrap, 66—76 lei; crap, 81—91; lin, 42 lei; roșioară, 36 lei; caras argintiu, 37—57 lei; biban, 26—41; guvizi, 23 lei; hanus, 36 lei; cambulă, 41 lei.

Participarea la Regia comercială mixtă pentru aprovizionarea cu carne a Capitalei
Subscripţia ţine până la 30 Noembrie a. c.

Primăria municipiului București comunică:

Crescătorii de vite, comercianții măcelari angrosiști și detaliști, industriașii și comercianții de carne și produse animale, de origină etnică română, sunt invitați ca până Sâmbătă 30 Noembrie 1940, ora 12 dim. să facă subscripția de capital pentru funcționarea Regiei comerciale mixte pentru aprovizionarea cu carne a Capitalei (R.E.M.A.C.), înființată prin Decretul-lege din 16 N-brie 1940.

Subscripția se va face după următoarele norme:

a) Crescătorii de vite maximum lei 100.000.
b) Comercianții măcelari angrosiști lei 100.000.
c) Comercianții măcelari detaliști, categoria I, lei 50.000.
d) Idem, categoria II, lei 30.000.
e) Idem, categoria III, lei 15.000
f) Industriașii de carne și produse animale, lei 100.000.

Subscrierea se va face în localul primăriei Capitalei, din calea Rahovei nr. 38, la direcțiunea aprovizionării, în fiecare zi între orele 8-13 și 16-20.

Odată cu declarațiile de subscriere se va vărsa și 50% din capitalul subscris.

LICITAŢII PUBLICE

— 28 Nov., facultatea de arhitectură închiriază pe 6 luni garajul.
— 30 Nov., ora 11, prim. Bârlad vinde loc.
— 30 Nov., ora 10, prim. Soeș, județul Târnava Mare vinde arbori.
— 30 Nov., ora 9, C.F.R.: aprov. 21.000 kg. aramă și alamă pentru sudură.
— 30 Nov., ora 10, prim. Mateiaș, jud. Târnava Mare arendează cariera de piatră de bazalt.
— 30 Nov., ora 10, prim. Rădăuți închiriază locaiuri în palatul primăriei și în hala veche.
— 29 Nov., ora 9,30, Reg. 2 Roșiori Prunaru (cazarma Tapia, calea Aradului) Timișoara vinde bălegar.
— 12 Dec., ora 12, Casa Centr. Asig. Soc. Buc., dir. 5 adm., cumpără 3 camionete pentru montarea aparatelor de radiologie.
3 Dec., ora 10, dir. 10 silv. Lugoj vinde scoabe, doage de stejar.
1 Dec., ora 10, Obștea de pădure Capucodrului, jud. Câmpulung arendează dir. de vânătoare.
— 1 Dec., comand. 7 Teritorial vinde deșeuri de postav, pânză, pielărie și diverse.
2 Dec. ora 10, fabr. materiale de protecție a armatei vinde 136.380 metri panglică de în nevopsită, de 25 mm. lățime.
19 Dec., ora 10, Casa Pădurilor, vinde pt. expl. arbori, 1.665.256 lei.
16 Dec., ora 11, spitalul de stat Timișoara: aprov. carne și derivate.
4 Dec., ora 11, prefect. Olt vinde loc pădure și material lemnos, lei 236.740.
17 Dec., ora 12, întrepr. com. P. Neamț: aprov. combustibil lichid.
5 Dec., ora 9, prim. Orlești de Jos, jud. Vâlcea: constr. dispensar-bae, 220.000 lei
28 Nov., ora 10, Intrepr. com. Arad, aprov. 10.000 kg. nuiele de mesteacăn pt. mături.

DELA C. F. R.

Personalul c. f. r. strict obligat să execute serviciul conform programului

D. col. T. C. Orezeanu, directorul general al regiei c. f. r., a dat un ordin către întreg personalul căilor ferate, prin care îi pune în vedere că, în conformitate cu dispozițiile legii statutului și regulamentul meseriașilor și lucrătorilor, este interzis cu desăvârșire personalului să aibă orice altfel de preocupări, străine de funcția ce îndeplinește la c. f. cari să-l sustragă direct sau indirect dela îndatoririle sale.

Acest ordin a fost provocat de faptul, că unii funcționari și agenți lipsesc dela serviciu în timpul orelor de lucru, fie prezentându-se mai târziu de ora fixată, fie învoindu-se în timpul programului sub felurite motive, fie în unele cazuri chiar fără permisie, pentru preocupări străine de interesele administrației.

Serviciul de cale ferată — precizează ordinul d-lui director general — se caracterizează printr'o deosebită importanță, seriozitate și răspundere și nu poate fi executat în condiții corespunzătoare de cât de către un personal adânc pătruns de rolul pe care îl are în organizarea țării și a societății și de spiritul de devotament și sacrificiu, însușiri cari trebue să producă și mândria celor dela cari se cer, cari le posedă și le cultivă.

Mai ales acum, în împrejurările grele prin care trece țara, întreg personalul trebue să îndeplinească îndatoririle cu și mai multă râvnă și conștiinciozitate. Orele de lucru trebue să fie întrebuințate cu strictețe, numai pentru interesele administrației.

Se interzic deci, cu desăvârșire lipsurile și învoirile din orele de program. Întârzierile și plecările în timpul serviciului vor fi aspru pedepsite.

Invoirile pe timp scurt se vor da numai în cazuri excepționale de conducătorii unităților.

Invoirile pentru zile întregi se vor da numai pentru cazuri grave și urgente, pe cerere de concediu, cum sunt: moarte, boală grea în familie, procese, etc.

SA SE RESPECTE CALEA IERARHICA

— S'a mai constatat că direcția generală este asaltată direct de cereri și reclamații cu ocolirea completă a căii erarhice.

Asemenea cereri nu vor fi luate în seamă, iar personalul vinovat va fi pedepsit pentru neexecutare de ordine.

Dispoziţii pentru ţinuta personalului şi starea staţiilor, materialului rulant, etc.

D. director general c. f. r. a dat un ordin circular prin care:

1) *Personalul* care este obligat să poarte uniformă, să se prezinte în serviciu cu uniforma curată, reparată și încheiat de nasturi; să fie tuns și bărbierit să aibă încălțămintea curată șefii de gară, de tren și conductorii să poarte în timpul serviciului mănuși, să aibă ținută corectă cu publicul, etc.

2) *Localul stațiilor*, peroanelor, sălilor de așteptare, etc. să fie curate și amenajate estetic.

3) *Vagoanele* să fie curățite în interior și exterior; deasemenea și locomotivele.

4) *Linia curentă* să fie curățită de iarbă, hârtii, resturi de mâncare, etc.

PROBLEMA VIITOAREI LOCUINŢE POPULARE

de ORESTE A. ANASTASIU
Dr. în șt. econ. Univ. München

Ruperea cu trecutul: cruțarea materialului lemnos
II

Cât de mult și cât de inutil a fost irosit materialul lemnos din pădurile noastre, reiese în mod impresionant din „Statistica clădirilor și locuințelor din România" publicată în 1920 de direcția generală a statisticei, pe baza recensământului general din 19 Decembrie 1912.

Rugăm pe cititor să se scoboare cu mintea și cu răbdarea, și dacă vrea și cu devotamentul, până la particularitățile statisticei locuințelor rurale, care separă *„clădirile"* de *„corpurile de casă"*. Anume o clădire este totalitatea „corpurilor de case bune de locuit" aflate într'o curte, sau având o singură intrare dinspre stradă. In 1912 corpurile de casă erau cu 11 la sută mai numeroase decât clădirile Separat de corpurile de casă de locuit au fost numărate dependințele: grajduri, șoproane, hambare, pătule.

Statistica publicată în 1920 se referă numai la cele 32 județe din Vechiul Regal, *însă printr'o foarte logică clasificare*, ne arată atât materialul de constucție al corpurilor de casă rurale și urbane, cât și materialul acoperișurilor. *Ea este prima și ultima statistică amănunțită a materialelor de construcție* ce se poate utiliza la noi. Căci, deși la recensământul general din 1930 a participat și d-rul Leonida Colescu — conducătorul recensământului din 1912 — totuși chestionarul din 1912 a fost părăsit, iar noul chestionar amestecă corpurile de casă construite din lemn cu altele construite din alte materiale. Astfel încât nu ne putem da seama din statistica din 1930 de cantitățile de lemn consumate.

De altminteri recensământul locuințelor din 1930 încă nu e publicat, iar noi am putut obține numai datele inedite asupra județelor Ilfov, Arad, Muscel, R.-Sărat și Constanța.

Comisia recensământului din 1930 a publicat în 1932 *„Indicatorul statistic al satelor și unităților administrative"*, din care aflăm, repartizate pe provinciile istorice, numărul clădirilor rurale din 1930, nu însă al corpurilor de casă. Intrucât materialul lemnos este întrebuințat în mod abuziv mai ales în cele 30 județe din Oltenia, Muntenia și Moldova, am urmărit creșterea numărului de clădiri dela 1912 la 1930 în cele 30 județe.

Pornind dela această creștere, și întrebuințând o metodă strict statistică, am putut evalua numărul de corpuri de casă rurale *din lemn* cari erau durate anual.

Ca urmare a evaluării numărului de case din material lemnos construite anual în cele 30 județe, am putut calcula înșeși cantitățile de lemn de brad și stejar consumate anual de pereții caselor țărănești. *La prețul din Mai 1939 acei pereți reprezentau anual circa 737.435.100 lei.* In această socoteală nu sunt cuprinse grinzile și podeala tavanului, căpriorii, astăreala și șindrila acoperișului și nici dușumeaua.

Datele de bază din cari rezultă aceste concluziuni sunt prea grave. De aceea să le analizăm și să stăruim asupra lor.

In comunele rurale din cele 30 județe sus menționate ale Vechiului Regat erau în 1912: 1.395.205 corpuri de casă. Din acestea 545 752 erau de bârne de brad, iar 553.819 erau din nuele — sau șipci — cu lut, împletite — sau bătute în cue — pe schelet de stâlpi de stejar. In total corpurile de casă din lemn erau, așa dar, în număr de 1.099.571, adică aproape 80 la sută din totalul general de 1.395.205

Și anume: 39 la sută corpuri erau de bârne, iar 40,5 la sută erau din nuele cu lut. — Dependințele — grajduri, etc. — nu sunt cuprinse în niciuna din aceste cifre.

Dacă am fi luat numai cele 17 județe din Muntenia și Oltenia, cifrele grăiau încă mai mult. Din totalul de 901.245 corpuri de casă, 799.043 adică 88,6 la sută, erau din material lemnos.

Din cifrele recensământului general din 1930, putem stabili că în cele 30 județe, numărul clădirilor a crescut cu 131.716 între 1912 și 1930. Scăzând din cei 18 ani perindați, 3 ani de mobilizare generală sau războiu, găsim că s'au clădit anual 8.781 clădiri noui, sau 0,7 la sută față de numărul de bază din 1912 [1]. Clădiri noui însă, bine înțeles, nu au fost durate numai 8.781 anual, căci parte din clădirile vechi au putrezit, sau au fost mistuite de foc.

Pentru clădirile de zid, amortizarea anuală obicinuită pentru uzură este de 4 la sută. Insă pentru clădirile de bârne și nuele cu lut, — din cauza marelui număr de incendii lanț din România — amortizarea anuală trebue socotită de peste 6 la sută. Credem astfel că nu greșim când evaluăm în total 7 la sută locuințele noui sătești cari le înlocuesc pe cele vechi sau, — din cauza înmulțirii populației rurale — se adaugă la aceasta

Or, în 1930 au fost numărate în cele 30 județe 1.381.118 clădiri rurale. Admițând că corpurile de casă erau, față de clădiri, tot cu 11 la sută mai numeroase — cum fusese cazul și în 1912 — înseamnă că în 1930 existau 1.533.040 corpuri de casă.

Admițând că proporția corpurilor de casă de bârnă a rămas stațională adică de 39% ca și în 1912, rezultă că aveam, în 1930, 597.885 case de bârnă. Admițând că proporția caselor de nuele cu lut a scăzut de la 40,5% cât era în 1912, la 38%, obținem 583 555 case din nuele cu lut în 1930

Vom arăta în altă parte că între 1912 și 1930 proporția corpurilor de casă de cărămidă arsă a descrescut în comunele rurale ale jud. Ilfov dela 13,7% la 13,4%. In Ilfov s'ar părea deci că proporția caselor de lemn a crescut în loc să scadă.

La cele 597.885 case de bârne de brad din 1930 pentru primenirea caselor vechi sau arse, și pentru a satisface creșterea populației să aplicăm procentul de 7% indicat mai sus. Rezultă că din 1930 trebuiau construite anual circa 41.851 case noui din bârne.

Casa țărănească tip poate fi considerată ca având 2 camere [2] de 4m. × 4m., o tindă de 2½×4, deci o lungime de 12 m. — o prispă de 2½×11 m., și cu înălțimea pereților de 2 m. ¼. După calculul ce ne-a fost făcut de d. ing. silvic Carol Vasilco într'o astfel de casă dela deal sau munte intră 12 m. c. de bârne de brad. Cele 41.871 case noui au consumat deci 502.212 metri cubi de brad. In Mai 1939 metru cub de bârne de brad costând în medie 400 lei m. c., aceste construcțiuni de case de locuit de brad consumau anual brâne în valoare de minimul lei 200.884.800.

Față de cele 583.555 case dela câmp de nuele cu lut (paiente) existente în 1930, pentru a afla numărul de case noui necesare spre îndestularea creșterii populației și spre primenirea caselor vechi, să aplicăm deasemenea procentul de 7% de mai sus. Rezultă că după 1930 trebuiau construite anual circa 40.810 case de paiente.

O casă țărănească cu aceleași dimensiuni ca mai sus, însă de paiente, consumă în medie, pentru tălpi și contrafișele de legătură, cinci metri cubi de stejar. Adică pentru cele 40.810 case din paiente trebuiau anul 204.050 metri cubi de stejar, cari socotiți la prețul mediu de 1.500 lei din 1939, obținem 306.750.000 lei. La aceleași case fiind necesare și circa 80.000 care cu nuiele sau șipci, a 1.000 lei carul, se mai adaogă o valoare de lei 80.000.000.

Insă în afară de casele de locuit se mai construesc anual la sate dependințe de lemn: grajduri, pătule, hambare, șoproane, etc. In 1912 se găseau în cele 30 județe 1.586.503 astfel de acareturi. Este cu totul admisibil că 90% din acestea, adică 1.427.851, erau de lemn. Este de asemenea normal că între 1912 și 1930 mulțumită largei împroprietăriri, numărul lor să fi crescut cu cel puțin 12% adică să fi ajuns la 1.713.421.

Grajdurile de lemn fiind foarte supuse uzurei, pentru primenire sau înmulțire s'au clădit, față de numărul din 1930, anual cel puțin 8%, adică, 136,073 grajduri și dependințe noui. La construcția acestor dependințe nu poate intra în medie mai puțin de 2 m. c. de lemn, șipci sau nuele, adică în total 272.146 m. c. Evaluând prețul din Mai 1939 al stejarului amestecat cu brad și fag la 550 lei m. p., obținem o valoare a lemnului acaretelor construite anual de 149.978.030 lei.

Adunând cele 4 feluri de construcțiuni noui, obținem un consum anual de lemn de 980.408 metri cubi, plus 80.000 care nuele, — *în valoare totală de 737.435.100 lei, numai pentru pereții clădirilor din cele 30 județe mai sus arătate — adică fără acoperișuri.* Că cifrele noastre nu sunt exagerate rezultă din faptul că, precum vom amănunți mai departe, în 1930, în cele 30 județe, au fost mistuite de foc clădiri rurale în valoare de 56.437.574 lei — marea majoritate de lemn — și care bine înțeles au trebuit să fie înlocuite în anul următor.

Cei 980.408 metri cubi lemne consumați anual în cele 30 județe, *reprezintă produsul a cel puțin 3.522 hectare pădure* [3]. Nuielele consumate în mari cantități strică foarte mult lăstărișul. Pădurile noastre sunt amenințate.

In partea cea mai muntoasă a celor 30 județe, precum și pentru pereții pătulelor dela câmp, întrebuințarea materialului lemnos e absolut indispensabilă. Să evaluăm la 200.000 m. c. acea cantitate de neînlocuit.

Precum vom arăta în cele ce urmează, în locul restului de 780.000 m.c. lemne, *se putea găsi un material de construcție mai ieft